

LAUSUNTO

30.9.2024

591/03.00.01/2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Kuulemispyyntö 23.9.2024, HE 109/2024 vp

Ilmatieteen laitoksen lausunto HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa koskien vuoden 2025 talousarviota. Ilmatieteen laitos on perehtynyt aineistoon ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tavoitteiden valmistelussa on huomioitu Ilmatieteen laitoksen palvelukyvyn ja toiminnan kannalta keskeiset asiat pääosin hyvin. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ja tavoitteiden saavuttaminen esitetyllä resurssitasolla ei kuitenkaan onnistu ilman tehtävien karsimista.

Ilmatieteen laitos tukee toimia julkisen talouden sopeuttamiseksi, mutta kiinnittää samalla huomiota siihen, että vuoden 2025 talousarvioesityksessä sille kohdistettu tuottavuusohjelman määrärahaleikkaus on Suomen sektoritutkimuslaitosten suurimpia prosentuaalisesti. Tilanteesta tekee laitokselle vielä vaikeamman se, että budjettirahoitusta tarvitaan kattamaan Suomen, ei Ilmatieteen laitoksen, jäsenmaksut useissa kansainvälisissä organisaatioissa. Vuonna 2024 n. 19% Ilmatieteen laitoksen talousarviorahoituksesta käytetään Suomen jäsenmaksuihin, eikä niistä ole mahdollista tehdä vähennyksiä.

Ilmatieteen laitos kiinnittää myös huomiota siihen, että sen tuottamille palveluille ja tutkimustiedolle on yhä laajempi ja kasvava kysyntä niin yksittäisten kansalaisten, elinkeinoelämän kuin julkisen hallinnon eri viranomaisten ja päätöksentekijöiden taholta. Viime vuosien aikana etenkin turvallisuuspalveluihin liittyviä suoritteita on tuotettu huomattavasti aiempaa suuremmalla panostuksella. Ilman riittäviä toiminnan turvaavia resursseja laitos joutuu karsimaan suoritteita. Ilmatieteen laitokselle osoitetut suuret säästöt vaarantavat lisäksi laitoksen kyvyn kehittää uuden sukupolven tekoälypohjaisia sää- ja meripalveluja sekä parantaa niiden osuvuutta.

Ilmatieteen laitos kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallitusohjelmassa mainittuun avaruustilannekeskuksen toiminnan käynnistämiseen ei ole osoitettu sen edellyttämää rahoitusta, mikä edelleen hidastaa keskuksen perustamista.

Kaikkiaan vuoden 2025 talousarvioesitys asettaa Ilmatieteen laitokselle edellämainituista syistä haastavan lähtökohdan valmistautua pitkäjänteisesti turvallisuusympäristön muutoksen, ilmastonmuutoksen ja digitalisaation tuomiin tulevaisuuden osaamis- ja resurssihaasteisiin.

Marko Viljanen
Hallintojohtaja